بخش پنجم

مناسبت‌های تاریخی

محرم - ١٦ آذر

کشتار دانشجویان در دانشگاه تهران به دلیل اعتراض به حضور آمریکائیان در ایران(۱۳۳۲ش)

بعد از کودتای ۲۸ مراد ۱۳۳۲، رژیم شاه که توانسته بود با کمک اربابانش به اریکه قدرت بازگردد، در صدد برآمد تا پایه‌های حکومت خود را تثبیت کند؛ اما غافل از اینکه مردم در اولین فرصت، خشم و انزجار خویش را نشان خواهند داد. سه ماه و نیم بعد، نیکسون، معاون رییس جمهور آمریکا راهی ایران گردید تا نتیجه سرمایه‌گذاری ۲۱ میلیون دلاری سازمان جاسوسی سیا را که در راه کودتا و سرنگونی دولت مصدق هزینه کرده بود، از نزدیک مشاهده کند. در اعتراض به این سفر، دانشجویان دانشگاه‌های تهران، تظاهرات پرشوری علیه رژیم کودتا برپا کردند که این اعتراضات در روز پانزدهم آذر، به خارج از دانشگاه کشیده شد. صبح روز ۱۶ آذر ۱۳۳۲، گارد شاهنشاهی برای اولین بار وارد صحن دانشگاه شد تا فریاد مخالفان را در گلو خفه کند. به دنبال آن، تعدادی از مأموریان نیروی ویژه گارد شاهنشاهی رژیم پهلوی، سه نفر از دانشجویان معترض به نام‌های: مصطفی بزرگ‌نیا، احمدقندچی و مهدی شریعت رضوی را به شهادت رساندند. رژیم پهلوی روز بعد ااز آن، بدون توجه به این جنایت خود، دکترای افتخاری حقوق را در این دانشگاه به نیکسون اعطا کرد. از آن تاریخ، به ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، این روز به عنوان «روز دانشجو» نام گرفته است.

۲ محرم – ۱۷ آذر

ورود کاروان اباعبدالله الحسین علیه‌السلام به سرزمین کربلا (۶۱ق)

پس از آن که والی مدینه، امام حسین علیه‌السلام را برای بیعت با یزید تحت فشار قرار داد، آن حضرت به مکه رفت و پس از مدتی، در روز ترویه، یعنی هشتم ذی حجّه‌ی سال ۶۰ قمری از مکه‌ی معظمه به سوی عراق مهاجرت فرمود. در اوایل ماه محرم سال ۶۱قمری، لشکریان عبیدالله بن زیاد به فرماندهی حرّ بن یزید ریاحی با آن حضرت مواجه شده و مانع پیش‌روی آن حضرت به

سوی کوفه شدند. گرچه حرّ بن یزید، مأموریت داشت با امام حسین علیه‌السلام برخورد شدید نماید ولیکن رفتار وی با امام بر رِفق و مدارا بود. از این رو حرّ و لشکریانش در نماز جماعت امام حسین علیه‌السلام شرکت می‌کردند و به خطبه‌های دلنشین وی گوش جان می‌سپردند و این دو سپاه چند روز بدون هیچ گونه مشکلی در کنار هم بودند. امّا عبیدالله بن زیاد که در جنگ با اباعبدالله الحسین علیه‌السلام اصرار فراوان داشت، نامه‌ای به حرّ بن یزید نوشت و وی را مأمور سخت‌گیری بر امام حسین علیه‌السلام نمود. حرّ بن یزید نیز طبق فرمان، راه را بر امام حسین علیه‌السلام و یارانش مسدود نمود و آنان را به سوی منطقه‌ی خشک و بی‌حاصلی به نام کربلا هدایت کرد و در آنجا آنان را در محاصره‌ی خویش قرار داد. قافله‌ی امام حسین علیه‌السلام چون به سرزمین کربلا رسیدند، آن حضرت پرسید: این زمین چه نام دارد: عرض کردند: کربلا. آن حضرت تا نام کربلا را شنید، فرمود: **اللهمَّ اِنّی اَعُوذُبِکَ مِنَ الکَربِ والبَلاءِ**. و سپس فرمود: «این، موضع کَرب و بَلا و محلّ محنت و عنا است. فرود آیید که این جا منزل و محل خیمه‌های ماست و این زمین، جای ریختن خون ما و در این مکان قبرهای ما واقع خواهد شد. جدّم رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله مرا به این امور خبر داد». آن حضرت و یاران و اصحابش در روز پنج‌شنبه دوم محرم‌الحرام سال ۶۱ قمری در آن سرزمین فرود آمدند و حرّبن یزید نیز با سپاهیانش در مقابل آن حضرت، خیمه زدند.

۳ محرم – ۱۸ آذر

دعوت جهانی اسلام توسط پیامبر اکرم (۷ق)

پس از تثبیت اسلام در مدینه و نواحی اطراف آن، پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله به حکم صدور جهانی اسلام به نقاط دیگر دنیا، با ارسال نامه به پادشاهان و امپراتوران زمان، رسماً دعوت به اسلام را آغاز کرد. مورخین، تعداد نامه‌هایی را که رسول گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله در این زمان ارسال فرمود، بین ۱۲ تا ۲۶ نامه ذکر کرده‌اند. مخاطبین نامه‌ها نیز پادشاهان و فرمانروایان روم، ایران، حبشه، بحرین، یمن و برخی دیگر از سرزمین‌های بزرگ آن عصر بودند و هر کدام از آن‌ها به گونه‌ای نسبت به

دعوت حضرت رسول، واکنش نشان دادند. چند سال پس از این دعوت، دین اسلام، گسترش چشمگیری یافت.

ورود سپاه عمرسعد به سرزمین کربلا(۶۱ق)

پس از آن که حرّ بن یزید، امام حسین علیه‌السلام و یارانش را در سرزمین کربلا در محاصره‌ی خویش قرار داد و مانع حرکت آنان گردید، عبیدالله بن زیاد عامل یزید در کوفه، فرماندهی سپاه یزید را بر عهده‌ی عمر بن سعد گذاشت. عمر بن سعد در روز جمعه سوم محرم‌الحرام سال ۶۱ قمری به همراه چهارهزار نیروی جنگی وارد کربلا شد و فرماندهی آنان را بر عهده گرفت. عمربن سعد پیش از واقعه‌ی کربلا، منصب حکومت «ری» را از عبیدالله گرفته بود ولیکن با مخالفت اباعبدالله الحسین علیه‌السلام با یزید و امتناع از بیعت و حرکت آن حضرت به سوی کوفه، عبیدالله، حکومت «ری» را مشروط به خاتمه بخشیدن به قضیه‌ی امام حسین علیه‌السلام نمود. عمربن سعد برای دست‌یابی به حکومت ایالت «ری» – که هرگز به آن نایل نیامد– فرماندهی سپاه یزید را پذیرفت و مرتکب جنایاتی بزرگ و غیرانسانی شد. از روزی که عمر بن سعد وارد سرزمین کربلا شد، پیوسته لشکریانی از سوی عبیدالله بن زیاد برای وی فرستاده می‌شد. بنابر روایتی تا ششم محرم، متجاوز از ۲۰/۰۰۰ نفر در سپاه عمر بن سعد گرد آمدند.

معرفی عراق به عنوان متجاوز از سوی سازمان ملل متحد (۱۳۷۰ش)

یازده سال پس از آغاز جنگ هشت ساله تحمیلی رژیم بعث عراق علیه ایران و سه سال پس از صدور قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت و اتمام جنگ و با تلاش‌های پی‌گیر سیاسی مسؤولان نظام جمهوری اسلامی، حقانیت ایران در دفاع مشروع به اثبات جامعه جهانی رسید. خاویر پرز دکوئیار، دبیر کل وقت سازمان ملل متحد در ۱۸ آذر ۱۳۷۰ طی یک گزارش رسمی به شورای امنیت اعلام کرد که عراق در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ به ایران حمله کرده و متجاوز است. اعلام اینکه در جنگ تحمیلی، عراق آغازگر و مسؤول جنگ بوده است، یک پیروزی بزرگ سیاسی بود. این دفاع و نبرد، در حالی ادامه و پایان یافت که جهانیان، بانی جنگ را می‌شناختند و حتی به کمک او شتافته بودند. آنان زمانی به خود آمدند که سلاح‌های ارسالی به عراق، علیه خودشان به کار

گرفته شد و عراق، منطقه خلیج فارس را درگیر جنگی مهیب و عظیم کرد. متجاوز بودن عراق، گرچه بسیار دیر اعلام شد، اما از پیروزی‌های مهمی است که در تاریخ کشورمان به عنوان واقعه‌ای بزرگ تثبیت شده است.

٤ محرم – ۱۹ آذر

سخنرانی عبیدالله بن زیاد علیه امام حسین علیه‌السلام در مسجد کوفه (۶۱ق)

عبیدالله بن زیاد حاکم کوفه، به منظور ایجاد فاصله میان مردم کوفه و امام حسین علیه‌السلام در سخنرانی تندی علیه مردم این شهر، آن‌ها را در صورت یاری رساندن به امام حسین علیه‌السلام ، تهدید به قتل و اعدام نمود. همچنین برای تنها ماندن امام حسین علیه‌السلام دستور داد تمام راه‌های ورودی و خروجی کوفه مسدود شود.

تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی به فرمان حضرت امام خمینی(۱۳۶۴ش)

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، گروهک‌های مختلف، دانشگاه‌ها و مدارس کشور را عرصه تاخت و تاز خود ساخته و روند تحصیل و تدریس را مختل کرده بودند. بسیاری از اساتید منحرف، به کار مشغول بودند و هیچ تغییر بنیادی در برنامه و شیوه تدریس و تربیت و اهداف آنها رخ نداده بود. در نتیجه، دانشگاه‌های سراسر کشور برای مدتی تعطیل شد. پس از تعطیلی دانشگاه‌ها، به منظور ساماندهی امور فرهنگی مدارس و دانشگاه‌ها، به فرمان امام خمینی(ره)، اولین ترکیب شورای انقلاب فرهنگی تحت عنوان «ستاد انقلاب فرهنگی» شکل گرفت. با تشکیل این ستاد، علی‌رغم کارشکنی‌های برخی اشخاص و گروه‌های سیاسی، حضرت امام در سال ۱۳۶۰، از ستاد خواستند که در باز شدن دانشگاه‌ها تسریع نماید. با بازگشایی دانشگاه‌ها، ضرورت توسعه و تعمیق کار این ستاد ایجاب کرد که در نوزدهم آذر ۱۳۶۴، امام، رؤسای سه قوه و تعداد دیگری از اندیشمندان فرهنگی کشور را به اعضای آن بیافزایند. گسترش و نفوذ فرهنگ جامعه در شئون جامعه، تزکیه محیط‌های علمی و فرهنگی از افکار مادی، تحول دانشگاه‌ها و مدارس و مراکز فرهنگی و هنری براساس فرهنگ صحیح اسلامی، حفظ و احیاء و معرفی آثار و مآثر اسلامی و

ملی از جمله اهداف این شورا و نیز تعیین اهداف و جهت‌گیری برنامه‌های فرهنگی، آموزشی و علمی، تعیین مراجع برای طرح و تدوین برنامه‌های فرهنگی و علمی، تدوین ضوابط برای گزینش استادان و معلمان دانشگاه‌ها و نظارت بر امور کتاب‌های درسی و ... از جمله وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد.

۵ محرم – ۲۰ آذر

شهادت استاد اخلاق، آیت الله دستغیب، سومین شهید محراب در شیراز (۱۳۶۰ش)

آیت الله سیدعبدالحسین دستغیب در سال ۱۲۹۲ شمسی (عاشورای ۱۳۳۲ق) در شیراز و در خانواده‌ای که ۸۰۰ سال سابقه علم و فضیلت دارند متولد گردید. وی پس از سپری کردن مقدمات علوم اسلامی، در ۲۲ سالگی به نجف اشرف مهاجرت نمود و در آنجا از محضر استادانی چون سیدابوالحسن اصفهانی، شیخ محمد کاظم شیرازی و سیدمیرزا آقا اصطهباناتی استفاده نمود و پس از سالیانی اقامت در نجف، از بزرگان حوزه علمیه آن سامان، اجازه اجتهاد گرفت. در نجف، روح جستجوگر آن شهید در پی یافتن صاحبدلی بود که او را به وادی ایمَن برساند؛ تا آنکه سرانجام در محضر پرفیض استاد اخلاق، میرزا محمد علی قاضی تبریزی آرامش یافت و از خواص استاد شد. آیت الله دستغیب همراه با قیام امام خمینی(ره) در سال ۱۳۴۱، مبارزات خویش را آغاز نمود و در ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ بازداشت و به تهران تبعید گردید. از آن پس چندین بار دیگر نیز در مدت حکومت طاغوت بازداشت و تبعید شد. در این مقطع از مبارزات بود که ایشان به همراه چهار تن دیگر از علما، اعلامیه‌ای صادر و شاه را از سلطنت خلع نمودند. آیت الله دستغیب پس از پیروزی انقلاب اسلامی وظایف ارزشمندی را در نظام جمهوری اسلامی از جمله: نمایندگی مردم شیراز در مجلس خبرگان، امامت جمعه شیراز و نمایندگی امام خمینی(ره) در استان فارس به عهده گرفت. آیت‌الله دستغیب علاوه بر خدمات متعددی که صرف ساخت، تأسیس و بازسای بناها و آثار خیریه نمود، دارای تألیفات متعددی است که: آدابی از قرآن، معراج، ایمان، گناهان کبیره، قلب سلیم، داستان‌های شگفت و ... از آن جمله‌اند. این عالم وارسته و معلم اخلاق سرانجام در بیستم آذر ۱۳۶۰ش برابر با چهاردهم صفر ۱۴۰۲ ق هنگامی که برای ادای

نماز جمعه عازم محل برگزاری آن بود، از سوی منافقین ضدانقلاب در ۶۸ سالگی به شهادت رسید.

٦محرم – ۲۱ آذر

وفات عالم و محدث شهیر شیعه «سیدرضی» گردآورنده نهج البلاغه (۴۰۶ق)

محمد بن حسین، معروف به سیدرضی در سال ۳۵۹ قمری دیده به جهان گشود. پدرش ابواحمد حسین بن موسی نام دارد که نَسَبش با چهار واسطه به امام موسی بن جعفر علیه‌السلام می‌رسد. سیدرضی از بزرگان شیعه و دارای مقام و منزلت در دولت بنی‌عباس و دولت آل بویه بود و برادرش، سیدمرتضی، از بزرگان علما و فقهای شیعه در قرن پنجم هجری قمری و صاحب تألیفات فقهی و اصولی است. سیدرضی از همان اوایل کودکی با اشتیاق فراوان به محضر درسِ شیخ مفید حاضر شد و به همراه برادر، مراتب ترقی و کمال را پیمود. وی علاوه بر جدیت و پشتکار زیاد، از نبوغی ذاتی و خدادادی برخوردار بود که پیشرفت‌های علمی و ادبی او را سرعت می‌بخشید. وی در سی سالگی، کل قرآن را در مدت کوتاهی حفظ نمود. سید، همه‌ی خلفای بنی‌عباس را غاصبان خلافت و ولایت و حکومت اسلامی می‌دانست و با اشعار خود، سعی در بیان حقایق و طرح عقاید انقلابی خود داشت. شیخ طوسی، مفید نیشابوری، مهیار دیلمی و ابوالحسن هاشمی و ... از شاگردان سیدرضی و معانی القرآن، تَلخیصُ البَیان عن مجازاتِ القرآن از جمله تألیفات اوست. شریف رضی در اقدامی بی‌نظیر، کلمات، خطابه‌ها، نامه‌ها و مواعظ امام علی علیه‌السلام را گردآوری کرد و کتابی با نام «نهج البلاغه» به جامعه‌ی بشری اهدا نمود. سیدرضی اولین کسی است که مکانی برای تحصیل طلاب علوم دینی تهیه کرد و آن را دارالعلم نامید. سیدرضی از جمله علمای جامع شیعه است که در زمینه‌های مختلف علمی و اسلامی، مجتهد مسلّم و صاحب نظر بود و در شعر و ادبیات عربی، هماورد نداشت. سرانجام، سیدرضی، این عالم شهیر اسلامی در محرم سال ۴۰۶ قمری در ۴۷ سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد. بدن پاک سید را پس از تشییعی با شکوه در منزلش به امانت به خاک سپرده و بعدها به حرم امام حسین علیه‌السلام در کربلا منتقل کردند.

۷محرم - ۲۲ آذر

ممنوعیت استفاده از نهر فرات برای کاروان امام حسین علیه‌السلام به دستور عمر بن سعد(۶۱ق)

پس از آنکه عبیدالله بن زیاد، لشکریان فراوانی برای نبرد با اباعبدالله الحسین علیه‌السلام به کربلا گسیل داشت و آن حضرت را کاملاً در محاصره‌ی لشکریان خود قرار داد، نامه‌ای به عمربن سعد فرمانده سپاه کربلا نوشت و به او دستور داد: به محض رسیدن نامه، از حسین برای یزید بیعت بگیرد و چنانچه این پیشنهاد را پذیرفت، بعد تصمیم خود را خواهیم گرفت. در نامه‌ی دیگری که به عمربن سعد نوشت تأکید کرد؛ میان حسین و آب فرات را فاصله بیاندازید و اجازه ندهید وی از آن آب استفاده کند، همان طوری که آن‌ها عثمان بن عفان را از آب منع نمودند! ابن سعد بلافاصله عمروبن حجاج زبیدی را با پانصدسوار، مأموریت داد تا مانع استفاده‌ی امام حسین علیه‌السلام و یارانش از آب فرات گردند. این واقعه‌ی ناجوانمردانه، سه روز پیش از شهادت امام حسین علیه‌السلام بود. البته حضرت اباالفضل العباس علیه‌السلام از سیاهی شب استفاده می‌کرد و برای خیمه‌ها آب می‌آورد و حضرت علی‌اکبر با پنجاه نفر در شب عاشورا برای خیمه‌ها آب آوردند. ولیکن از بامداد تا شامگاه روز عاشورا هیچ‌گونه آبی برای امام حسین علیه‌السلام و یاران و کودکانش مهیّا نشد و آنان در شدت گرما و عطش، متحمّل مصائب این روز عظیم شدند.

تغییر متمم قانون اساسی و تفویض و انتقال مقام سلطنت ایران به «رضا سوادکوهی» (۱۳۰۴ش)

پس از مدت‌ها تلاش برای قدرت طلبی و تغییر حکومت توسط رضاخان، سرانجام در نهم آبان ۱۳۰۴ ش مجلس مؤسسان که برای انتقال سلطنت از سلسله قاجاریه به خاندان پهلوی تشکیل شده بود، مأموریت خود را با تغییر اصولی از قانون اساسی انجام داد. به این ترتیب ۱۵۳ سال حاکمیت شاهان قاجار بر ایران خاتمه یافت و حکومت ۵۳ ساله رژیم پهلوی به طور رسمی از این روز آغاز شد. ویژگی‌های مشترک سلاطین قاجار به ویژه در سال‌های آخر آن و نیز شاهان

پهلوی، استبداد داخلی، بی‌کفایتی و فرمان‌برداری آنان از دولت‌های بیگانه بود. رضاخان میرپنج که یک درجه‌دار ارتش بوده و با توطئه و کمک انگلیس، در سال ۱۲۹۹ ش دست به کودتا زده بود، زمام امور را به دست گرفته و در این روز، رسماً شاه ایران شد. او در ۱۵ اردیبهشت سال بعد، پس از مراسم تاج‌گذاری تأسیس سلسله پهلوی را اعلام کرد. رژیم دیکتاتوری پهلوی نیز به دلیل وابستگی به قدرت‌های بیگانه و نیز روا داشتن ظلم و ستم فراوان بر مردم ایران، در بهمن ۱۳۵۷ در پی پیروزی انقلاب اسلامی، سرنگون گردید.

۸ محرم – ۲۳ آذر

ملاقات امام حسین علیه‌السلام با عمر بن سعد در کربلا(۶۱ق)

امام حسین علیه‌السلام که به هیچ وجه راضی به وقوع نبرد و خون‌ریزی میان مسلمانان نبود، تلاش وافر نمود تا از ایجاد درگیری و جنگ جلوگیری کند. به همین جهت با عمر بن سعد ملاقات کرده و برای پایان بحران با وی به تفاهم رسید. عمر بن سعد نامه‌ای به عبیدالله بن زیاد نوشت و در آن، از مصالحه با اباعبدالله الحسین علیه‌السلام اظهار خرسندی کرد. ولی عبیدالله بن زیاد با تحریک شمربن ذی الجوشن، نامه‌ی شدیداللحنی برای عمربن سعد نوشت و به او دستور داد با امام حسین علیه‌السلام به سختی و شدت برخورد نماید.

۹ محرم – ۲۴ آذر

جواب ردّ حضرت ابوالفضل العباس علیه‌السلام به امان‌نامه شمر بن ذی‌الجوشن (۶۱ق)- تاسوعای حسینی

شمر بن ذی‌الجوشن در عصر روز نهم محرم، چون دید که عمربن سعد مهیّای نبرد با امام حسین علیه‌السلام است، به نزدیک خیام حسینی آمد و بانگ زد که: فرزندان خواهرم کجایند؟ (منظورش حضرت عباس و سه برادرش به نام‌های عبدالله، جعفر و عثمان بود که از فرزندان فاطمه‌ی ام البنین(س) بودند. آن بانو از قبیله‌ی بنی کلات و شمر هم از همین قبیله بود). امام حسین علیه‌السلام که

صدای شمر را شنید به برادرانش دستور داد: «جواب شمر را بدهید! اگر چه او فاسق است، ولیکن با شما قرابت و خویشی دارد». حضرت عباس به همراه سه برادرش به نزد شمر رفتند. شمر برای آنان، امان نامه‌ای آورده بود، مشروط بر این که از یاری حسین علیه‌السلام دست بردارند و سپاهش را ترک گویند. حضرت عباس علیه‌السلام فرمود: «بریده باد دست‌های تو و لعنت باد بر امانی که برای ما آورده‌ای! ای دشمن خدا! ما را امر می‌کنی که دست از برادر و مولای خویش برداریم و سر در طاعت ملعونان برآوریم؟! آیا ما را امان می‌دهی ولی برای پسر رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله امانی نیست؟!» شمر از شنیدن این پاسخ دندان شکن، خشمناک شد و به لشکرگاه خویش برگشت. در این شب، امام حسین علیه‌السلام برادر خود حضرت اباالفضل را به اردوگاه دشمن فرستاد که آن شب را مهلت بگیرد تا امام و یارانش به نماز و راز و نیاز با خداوند بپردازند.

۱۰ محرم – ۲۵ آذر

شهادت امام حسین علیه‌السلام به همراه یاران وفادارش در صحرای کربلا به دست سپاه یزید ملعون (۶۱ق)

امام حسین علیه‌السلام پس از حرکت به سوی کوفه، با پیمان‌شکنی مردم آن سامان مواجه گردید. سپاهیان یزید که به دستور عبیدالله بن زیاد و به فرماندهی عمر بن سعد وارد صحرای کربلا شده بودند، مانع از رفتن امام از آن مکان گردیدند. سرانجام در دهم محرم سال ۶۱ هجری دستان خود را به خون پاک فرزند رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله آغشته ساخته و یارانش را به شهادت رساندند. امام حسین علیه‌السلام در هنگام شهادت ۵۷ سال داشتند و یازده سال از امامت ایشان گذشته بود. امام حسین علیه‌السلام از روز نخست از مدینه با شعار امر به معروف و نهی از منکر حرکت کرد. از این دیدگاه، منطق امام حسین علیه‌السلام منطق اعتراض و تهاجم برحکومت ضداسلامی بود، منطق او این بود که چون جهان اسلام را منکرات و فساد و آلودگی فرا گرفته و حکومت وقت به صورت سرچشمه‌ی فساد درآمده است، او به حکم مسؤولیت شرعی و وظیفه‌ی الهی خود، باید قیام کند.

هلاکت عبیدالله بن زیاد به دست سپاهیان مختار (۶۱ق)

در روز عاشورای سال ۶۷ قمری، شش سال پس از واقعه‌ی کربلا، درست همان روزی که سپاهیان یزید به فرمان عبیدالله بن زیاد فاجعه‌ی خونین کربلا را به وجود آورده و امام حسین علیه‌السلام و یارانش را مظلومانه به شهادت رسانده بودند، لشکریان عبدالملک بن مروان به فرماندهی عبیدالله بن زیاد و لشکریان مختاربن ابی عبیده ثقفی به فرماندهی ابراهیم بن مالک اشتر در ساحل «نهر خاذر» در چهارفرسخی شهر «موصل» با هم به نبرد پرداختند و از طرفین تعداد بی‌شماری کشته شدند. سرانجام لشکریان عبیدالله با از دست دادن هفتاد هزارتن، رو به هزیمت نهاد و طعم تلخ شکست را پذیرا شدند. مهم‌ترین حادثه‌ی این نبرد، کشته شدن عبیدالله بن زیاد (فرمانده لشکریان شام) به دست ابراهیم بن مالک اشتر بود که با یک ضربت شمشیر، از کمر به دو نیم شد و به هلاکت رسید.

انفجار بمب در حرم امام رضا علیه‌السلام در عاشورای حسینی توسط منافقین کوردل (۱۴۱۵ق)

در بعدازظهر عاشورای سال ۱۴۱۵ق برابر با ۳۰ خرداد ۱۳۷۳ش، در حالی که مردم عزادار، در اوج برگزاری مراسم بزرگداشت قیام تاریخی امام حسین علیه‌السلام بودند، بمبی داخل حرم مطهر و نزدیک مرقد منور حضرت ثامن الحجج، امام رضا علیه‌السلام منفجر شد و عاشورای حرم رضوی در مشهد مقدس رقم خورد. در پی این انفجار، ده‌ها تن از زائران و علاقمندان اهل بیت در حرم امام رضا علیه‌السلام شهید یا مجروح شدند و خسارت زیادی نیز به حرم مطهر وارد آمد.

۱۱ محرم – ۲۶ آذر

آغاز حرکت اسیران و اهل بیت امام حسین علیه‌السلام به سوی شام (۶۱ق)

با پایان یافتن روز دهم محرم سال ۶۱ قمری و شهادت امام حسین علیه‌السلام و یاران باوفایش، یزیدیان به غارت کاروان حسینی پرداختند. آنان خیمه‌های امام را سوزانده و از به یغما بُردن جزئی‌ترین وسایل نیز دریغ نکردند. سرانجام کاروان امام حسین علیه‌السلام این بار به رهبری امام

سجاد(ع) و حضرت زینب کبری(س) در شامگاه روز یازدهم محرم به طرف کوفه حرکت داده شدند و نهضت حسینی، به شکلی دیگر ادامه یافت. هرچند، دشمن توانسته بود نیروهای امام را در ظاهر شکست دهد ولی رسوایی‌های حکومت جور بنی‌امیه و افشاگری‌های امام سجاد(ع) و حضرت زینب(س) روی امویان را در تاریخ سیاه کرد و قیام امام حسین(ع) و راه پاک او را جاودانه ساخت.

سالگرد فرمان امام به اعزام وسایل نقلیه به بنادر (۱۳۶۲ش) - روز حمل و نقل

۲۶ آذر سال ۱۳۶۲ به دلیل درگیری کشور به جنگ تحمیلی و عدم تخلیه بار در بنادر جنوبی، شرایط داخلی بحرانی شده بود. در این روز امام خمینی (ره)، بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، فرمانی به منظور اعزام کامیون‌ها به بنادر جنوبی برای تخلیه کالاهای وارداتی و مایحتاج مردم صادر کردند. فقط یک اشاره معمار کبیر انقلاب کافی بود تا به دنبال صدور این فرمان، کامیونداران سراسر کشور، آمادگی خود را برای تخلیه بنادر و حمل و نقل مواد ضروری مورد نیاز مردم اعلام کنند و این روز را به عنوان روزی ماندگار در تاریخ پر فراز و نشیب انقلاب ثبت کنند. روزی که نشانگر همراهی بی بدیل اهل صنعت حمل و نقل، بویژه رانندگان و کامیونداران، با رهبر پیر و فرزانه خود بود. با پیگیری دست اندرکاران صنعت حمل و نقل، در سال ۱۳۷۶ شورای فرهنگ عمومی کشور روز ۲۶ آذر را به عنوان روز حمل و نقل به رسمیت شناخت.

۱۲ محرم - ۲۷ آذر

ورود کاروان اسیران کربلا به کوفه (۶۱ق)

در روز دوازدهم محرم سال ۶۱ قمری، کاروان اسیران کربلا که شامل زنان و کودکان شهیدان قیام کربلا بود، وارد شهر کوفه شد. سرپرستی این کاروان را امام سجاد(ع) فرزند امام حسین(ع) و حضرت زینب(س) خواهر آن امام، برعهده داشتند. این دو بزرگوار، با وجود سختی‌ها و ناملایمات فراوان که از سپاهیان یزید دیده بودند، درکوفه با شجاعت و صراحت، ستم‌ها و جنایات حکومت اموی را افشاء و مردم این شهر را به خاطر یاری نکردن امام حسین(ع) و مقابله

با ایشان سرزنش کردند. امام سجاد علیه‌السلام و حضرت زینب در مدت اقامت در کوفه، وظیفه و رسالت خود را مبنی برابلاغ و نشر پیام امام حسین علیه‌السلام درجامعه، به شایستگی انجام دادند.

دفن اجساد مطهر شهدای کربلا در شب دوازدهم (۶۱ق)

در روز ۱۲ محرم سال ۶۱ قمری، هنگامی که نیروهای یزید، کربلا را ترک کردند، مردم قبیله‌ی بنی‌اسد از روستای غاضریه که نزدیک کربلا بودند، اجساد شهداء را دفن کردند. پیکرهای مطهر یاران وفادار امام حسین علیه‌السلام در کنار بدن پاک آن سرور به خاک سپرده شدند.

شهادت امام سجاد علیه‌السلام بنابر روایتی (۹۵ق)

شهادت امام سجاد علیه‌السلام در برخی نقل‌ها سال ۹۲ ق و در نقلی دیگر سال ۹۴ و در منابعی دیگر سال ۹۵ ذکر شده است. همچنین در روز شهادت آن حضرت اختلاف وجود دارد. در برخی منابع، شهادت ایشان را در روز ۱۸، ۲۲ و ۲۵ ماه محرم نیز ذکر کرده‌اند. زمان حضرت امام سجاد علیه‌السلام پر از اختناق و تقیّه بود و کسی در برابر جاسوسان بنی‌امیه، مجال نفس کشیدن نداشت. با این حال، امام سجاد علیه‌السلام از ارشاد و نشر احکام اسلام فروگذاری نکرد. ایشان به هر نحو ممکن، مسائل اسلامی را بیان می‌نمود و در هدایت مردم می‌کوشید. از جمله آثار امام سجاد علیه‌السلام صحیفه‌ی سجادیه است که مشتمل بر ۵۴ دعا از دعاهای آن حضرت می‌باشد. مدت عمر آن امام، ۵۷ سال و زمان امامت آن بزرگوار ۳۴ سال بود. آن امام همام، سرانجام به دستِ هشام بن عبدالمَلَک در زمان خلافت ولید بن عبدالملک مسموم شد و به شهادت رسید. پیکر مطهر امام سجاد علیه‌السلام در قبرستان بقیع و در کنار مرقد مطهر عموی گرامیش حضرت امام حسن مجتبی علیه‌السلام واقع است.

شهادت مجاهد آگاه و انقلابی، آیت الله دکتر محمد مفتح توسط گروه منحرف فرقان(۱۳۵۸ش)

آیت‌الله دکترمحمد مفتح درسال ۱۳۰۷ ش در همدان دیده به جهان گشود. دکتر مفتح در قم از محضر بزرگانی همچون حضرات آیات: سیدمحمد حجت کوه کمره‌ای، سیدحسین بروجردی، سیدمحمد محقق داماد، علامه طباطبایی و امام خمینی(ره) استفاده نمود و خود مدرسی بزرگ در

حوزه گردید. شهید مفتح در این حال که در حوزه علمیه قم به درجه اجتهاد رسیده بود، در دانشگاه نیز موفق به اخذ درجه دکتری گردید. نقش شهید مفتّح در صحنه‌های مهم مبارزات انقلابی از جمله اقامه نماز دشمن شکن عیدفطر ۱۳۵۷بسیار حساس بود. ایشان در خطبه‌های نماز، برای اولین‌بار نام امام خمینی(ره) را آشکارا بر زبان جاری کرد و رهبری امام را مورد تأکید قرار داد و مردم را برای راهپیمایی در روزهای بعد دعوت نمود. شهید مفتح، با تشکیل شورای انقلاب، از طرف امام به عضویت این شورا درآمد و در این سنگر منشأ خدمات شایانی گردید. ایشان همچنین پس از پیروزی انقلاب اسلامی، فعالیّت‌های ارزشمندی به‌ویژه در زمینه تدریس در دانشگاه‌ها و نیز نزدیک ساختن دو قشر روحانی و دانشجو به عمل آورد. او که توطئه استعمار را در جدا نگاه داشتن این دو قشر، با تمام وجودش حس کرده بود، ایجاد وحدت و انسجام میان این دو قشر را وجهه همت خود ساخت. آیت‌الله مفتّح سرانجام در ۲۷ آذر ۱۳۵۸ ش به همراه دو تن از پاسداران جان بر کف خود در مقابل دانشکده الهیّات دانشگاه تهران از سوی گروهک فرقان به شهادت رسید و پس از تشییعی با شکوه، در صحن حرم حضرت معصومه(س) به خاک سپرده شد. به پاس خدمات چشمگیر شهیدمفتح در راه ایجاد وحدت حوزه و دانشگاه و لزوم ارتباط، همکاری و هم‌فکری این دو قشر اندیشمند و فرهیخته، روز ۲۷ آذر، همزمان با سالروز شهادت این عالم سترگ، با نام «روز وحدت حوزه و دانشگاه» نام‌گذاری شده است.

بازگشایی دانشگاه‌ها و مراکز عالی کشور پس از مدتی تعطیلی (۱۳۶۱ش)

برای زدودن فرهنگ طاغوتی و استعماری از چهره دانشگاه‌ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی و خنثی کردن حرکت‌های گروهک‌های ضد انقلاب که این مراکز را صحنه پیکار با اسلام و انقلاب اسلامی کرده بودند، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور مدتی از سوی شورای انقلاب اسلامی و با حمایت‌های همه جانبه مردم و دانشگاهیان حزب الله و با تأیید حضرت امام تعطیل شدند. پس از تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی و تثبیت جمهوری اسلامی و سامان بخشی به مراکز آموزشی، این مراکز، طی مراسمی در دانشگاه تهران رسماً بازگشایی شدند.

۲٤ محرم – حماسه ۹ دی

با تأکیدات مقام معظم رهبری بر اهمیت حماسه نهم دی، روز نهم دی ماه به دلیل حماسه بزرگ حضور عظیم و تعیین کننده ملت مؤمن، با بصیرت و با غیرت ایران در یک راهپیمایی سراسری که حرکتی جاودان را در تاریخ انقلاب اسلامی به نمایش گذاشت، «روز پیوند عاشورایی امام و امت» نام گذاری کرد.

پس از آنکه جریان فتنه با هدایت و حمایت صهیونیسم جهانی و رهبری عناصر غافل و خود فروخته داخلی ماههای متمادی با برگزاری تجمعات غیر قانونی و آشوبهای خیابانی کشور را در ناآرامی نگه داشته بودند، در روز دانشجو و روز قدس سال۸۸ شعارهای تظاهرکنندگان، ماهیت ضد دینی جریان مزبور را روشن کرد. اما اوج رذالت آنان زمانی برای همگان آغاز شد که در ظهر عاشورای آن سال که تمامی مردم ایران غرق در ماتم و عزای شهدای کربلا بودند، معدود باقیمانده نفرات جریان منحرف بعد از انتخابات، دست به آشوب زده و ضمن حمله و به آتش کشیدن حسینیه‌ها، علناً به مقدسات مذهبی و حرمت آن روز توهین کرده و چونان امویان، به پایکوبی و شادی پرداختند. اما آنان با این کار، فقط خود را رسوا کرده و باعث برانگیختن خشم مقدس مردم ایران شدند که ضمن مقابله سریع با حرکت آن روز، در نهم دی‌ماه همچون دریایی خروشان آتش فتنه را فرو نشانده و کشور پس از ماه‌ها ناآرامی، به آرامش رسید.

حرکت ماندگار و جاودانه مردم ایران در نهم دی سال ۱۳۸۸، سند گویای رویش‌های انقلاب اسلامی و پیوند ناگسستنی ملّت ایران با نظام اسلامی بود که تمام برنامه‌ها و توطئه‌های از قبل طراحی شده دشمنان و معاندان این انقلاب را بر باد داد و ثابت کرد مردم مسلمان و ولایت‌مدار ایران اسلامی همچنان بر عهد و پیمانی که با شهدا و امام شهدا بسته‌اند، ثابت قدم و استوارند و با تبعیت از فرمان ولی فقیه، کشتی انقلاب را از طوفان فتنه ها به سلامت عبور خواهند داد. حضور میلیونی مردم مسلمان ایران اسلامی در تظاهرات ۹ دی سال ۸۸، در طول سه دهه تاریخ انقلاب بی‌نظیر بود و این نمایش بصیرت، هوشیاری و دشمن‌شناسی مردم مسلمان ایران، پیوند ناگسستنی ملت با نظام اسلامی و نقش دین در زندگی اجتماعی مردم را در حماسه ماندگار نهم دی جلوه‌گر کرد.

٤ صفر – قیام۱۹ دی

محمدرضا شاه دستور داد تا به مناسبت ۱۷ دی ۱۳۵۶و سالروز اصلاحات ارضی مقاله‌ای سراسر توهین به ساحت مرجع تقلید عالم تشیع– امام خمینی– در روزنامه اطلاعات نوشته شود.

در این مقاله قیام شکوهمند ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ توطئه «استعمار سرخ و سیاه» معرفی شده بود و به این بهانه، ننگین ترین توهین ها را به ساحت آن مرجع عالیقدر روا داشته بودند.

بدنبال انتشار این مقاله در روزنامه اطلاعات و با خبر شدن مردم قم از مضمون آن، از بعد از ظهر همان روز، شهر قم حالتی غیر عادی به خود گرفت، فردای آن روز، بازاریان و طلاب حوزه علمیه به همراه جمع کثیری از مردم به خانه مراجع تقلید رفتند و از آنها خواستند تا در برابر این اهانت آشکار عکس العمل نشان دهند. گرچه تظاهرات مردم در کمال آرامش صورت گرفت، اما ماموران مسلح با توسل به بهانه ای به سمت هزاران تظاهر کننده آتش گشودند و دهها نفر را شهید و صدها نفر را مجروح کردند. تظاهرکنندگان خشمگین که آماج حملات ناجوانمردانه ماموران قرار گرفته بودند با سنگ و چوب به مقابله با آنها پرداختند و شیشه های ساختمان حزب رستاخیز را شکستند.

بدنبال کشتار مردم قم، مراجع تقلید و علما و فضلای قم و روحانیان و بازاریان تهران و قم با صدور اعلامیه‌هایی توهین به مقام امام را تقبیح و کشتار مردم مظلوم و بی‌گناه قم را محکوم کردند. امام خمینی(ره) در اولین موضع گیری در زمینه قیام ۱۹دی ۱۳۵۶، طی سخنرانی تند، برای چندمین بار شخص شاه را کانون توطئه و مسئول اصلی تمام جنایات معرفی کردند.

سرعت بخشیدن به روند انقلاب اسلامی با شکل‌گیری چهلم‌های زنجیره‌ای شهدای قیام در شهرهای مختلف، جهت دادن به هویت اصلی انقلاب اسلامی بر مبنای هویت اسلامی و ولایی انقلاب و محبوبیت بیش از پیش امام خمینی(ره) از نتایج این قیام مهم بود.

۲۰ صفر — ۵ بهمن

اربعین حسینی- ورود اهل بیت سیدالشهداء علیه‌السلام به کربلای حسینی (۶۱ق)

بنابر روایتی مقارن چهلمین روز شهادت امام حسین علیه‌السلام کاروان اهل بیت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله، پس از افشای ماهیت ضداسلامی یزید و حقانیت امام حسین علیه‌السلام، به سرزمین کربلا بازگشتند. بنابر همین روایت، خاندان امام حسین علیه‌السلام در آنجا با صحابی بزرگ پیامبر، جابربن عبدالله انصاری و عده‌ای دیگر از یاران امام علیه‌السلام مواجه شدند که برای زیارت قبر امام حسین علیه‌السلام آمده بودند. آنان با سوگواری و سوز و گدازی حسرت‌بار، یاد آن امام شهید و مظلوم را گرامی داشتند و پس از مدتی راهی مدینه شدند.

۲۱ صفر – ٦ بهمن

برگزاری رفراندوم فرمایشی رژیم «محمدرضا پهلوی» تحت عنوان «انقلاب سفید»(۱۳۴۱ش)

پس از اعلام اصول ششگانه شاه و ملت، دولتِ اسدالله عَلَم تصمیم گرفت تا این اصول را به رفراندوم بگذارد. همزمان با اقدامات دولت جهت برگزاری مراسم رفراندوم، حوزه علمیه قم و سایر روحانیون و علمای بزرگ، ضمن مخالفت با جنبه‌های خلاف شرعِ قانون اصلاحات ارضی و حضور زنان و مخالفت با تقسیم و اجاره دادن املاک موقوفه، دست به مبارزه زدند و از طریق سخنرانی و تلگراف و غیره، دولت را تحت فشار قرار دادند. در نهایت علی‌رغم تحریم رفراندوم توسط علما و مراجع و ناکامی شاه در سفر به قم و جلب نظر حوزه و نیز با توجه تمام مخالفت‌ها، اعتصابات و تظاهراتی که در شهرهای مختلف، به ویژه در مراکز مذهبی صورت گرفت، رفراندوم شاه انجام شد. در این میان، بلندگوهای وابستگان دستگاه پهلوی، با شعار جاوید شاه، سعی داشتند به مردم از جمله کارگران، کارمندان و مستخدمان شرکت‌ها فشار وارد آوردند تا رأی مثبت بدهند. با این وجود، محل صندوق‌ها خلوت بود. ولی سرانجام دستگاه تبلیغاتی رژیم اعلام داشت که اصول پیشنهادی شاهنشاه با استقبال پرشور و بی‌نظیر مردم روبرو گردید و اکثریت مردم به انقلاب سفیدشاه، آری گفته‌اند!

تهاجم گروهک ضدانقلاب مسلح «اتحاد کمونیست‌ها» به شهر هزار سنگر «آمل» (۱۳۶۰ش)

ضد انقلابیون مسلح در قالب اتحادیه کمونیست‌ها با جمع‌آوری تمام امکانات و نیروهای خود، در شب ششم بهمن ۱۳۶۰، به شهر هزار سنگر «آمل» حمله آورده تا به تصور خویش آن را مرکز حمله‌های بعدی خود در خطّه شمال ایران قرار بدهند. ولی نیروهای رزمنده و مردم انقلابی این شهر، در اندک زمانی تهاجم ضدانقلاب را دفع نمودند. گرچه تعدادی از اهالی این شهر در این هجوم وحشیانه ضدانقلابیون به شهادت رسیدند ولی تعداد بسیاری از مهاجمان به هلاکت رسیده،

تعدادی اسیر شده و مابقی در جنگل‌های اطرف پراکنده گشتند. پس از این حماسه و مقاومت جانانه بود که این شهر به «شهر هزار سنگر» شهرت یافت.

۲٤ صفر – ۹ بهمن

رحلت استاد بزرگ اخلاق و عارف کبیر آیت‌الله میرزاعلی آقا قاضی طباطبائی(۱۳۲۵ش)

آیت‌الله سیدعلی قاضی طباطبایی در سال ۱۲۴۸ ش (۱۳ذیحجه ۱۲۸۵ق) در تبریز و در خانواده‌ای اهل علم و ادب و تقوی زاده شد. وی در تبریز از برخی فضلا و نیز پدر، استفاده‌های علمی برد و در جوانی برای ادامه تحصیلات راهی نجف اشرف گردید. ایت الله قاضی در نجف از محضر درس استادان نامداری همچون محمد فاضل شربیانی، محمد حسن مامقانی، شیخ الشریعه اصفهانی، آخوند خراسانی و میرزا حسین خلیلی تهرانی بهره‌های فراوان برگرفت و در درس عارف کامل، سیداحمد کربلایی و نیز شیخ محمد بهاری شرکت کرد. این شخصیت والامقام پس از سالیانی توقف در نجف، در فقه، اصول، حدیث و تفسیر متخصص و ماهر شد و از رجال اخلاق و عرفان گردید. آیت‌الله قاضی از آن پس علاوه بر تهذیب نفس به تربیت شاگردان همت گماشت که حضرات آیات: علامه طباطبایی، سیدمحمد حسن الهی(برادر علامه)، سیدرضا بهاءالدینی، محمدتقی بهجت فومنی و ... از جمله دست پروردگان مکتب اخلاق و عرفان آیت الله قاضی طباطبایی می‌باشند. سرانجام این عارف کامل در نهم بهمن ۱۳۲۵ش (۶ ربیع الاول ۱۳۶۶) ق در ۷۷ سالگی به دیار قدس پرکشید و در وادی السلام نجف اشرف نزدیک مقام حضرت مهدی(عج) به خاک سپرده شد.

۲٦ صفر – ۱۱ بهمن

شهادت سردار رشید اسلام «غلامحسین افشردی» معروف «حسن باقری» (۱۳۶۱ ش)

غلامحسین افشردی معروف به حسن باقری در ۲۵ اسفند ۱۳۳۴ش در تهران به دنیا آمد. این شهید گرانقدر در نوجوانی در کلاس‌های مذهبی که زیر نظر آیت‌الله دکتر بهشتی برگزار می‌شد

شرکت می‌کرد و شدیداً تحت تأثیر وی قرار گرفت. ایشان پس از گذراندن دروس ابتدایی و دبیرستان وارد دانشگاه ارومیه شد ولی به دلیل فعالیت‌های سیاسی، پس از دو سال از دانشگاه اخراج گردید. سپس به سربازی رفت و در لبیک به فرمان امام خمینی(ره)، از پادگان گریخت. شهید باقری در جریان انقلاب، در تصرف یک کلانتری و نیز پادگان عشرت آباد تهران مشارکت نمود و با پیروزی انقلاب به کمیته انقلاب اسلامی پیوست. وی همچنین مدتی به روزنامه‌نگاری پرداخت و در سال ۵۸ در رشته حقوق قضایی دانشگاه تهران پذیرفته شد. او با شروع جنگ تحمیلی، به سوی جبهه‌های جنوب شتافت و به سرعت، استعدادهایش شکفته شد و در مناصب فرماندهی نظامی سپاه و بسیج رشد کرد تا جایی که فرماندهی چندین عملیات نظامی و موفق از جمله ثامن الحُجَج، طریق القُدس، فتح المبین، بیت المقدَّس، رمضان و محرَّم را در برخی محورهای مهم برعهده گرفت. شهید باقری همچنین در آزادسازی شلمچه و خرمشهر نقش مهمی داشت. وی سرانجام زمانی که به عنوان جانشین فرماندهی نیروی زمینی سپاه بود، در حین یک عملیات اکتشافی و اطلاعاتی در جبهه فکه، براثر اصابت گلوله توپ دشمن، در ۲۷ سالگی شربت شهادت نوشید.

۲۷ صفر – ۱۲ بهمن

بازگشت پیروزمندانه امام خمینی(ره) به میهن اسلامی پس از ۱۵ سال دوری از وطن (۱۳۵۷ش)

در ۱۲ بهمن ۱۳۵۷ حضرت امام خمینی پس از نزدیک به ۱۵ سال دوری و تبعید از وطن، در میان استقبال پرشور مردم قدم به خاک ایران اسلامی گذاشت و بزرگ‌ترین استقبال تاریخ در تهران شکل گرفت. استقبال گسترده مردم آگاه و بیدار ایران از امام، چنان بی‌نظیر بود که می‌توان گفت در هیچ دوره‌ای از تاریخ معاصر، مردم از یک شخصیت محبوب خود، این چنین استقبال نکرده‌اند. امام پس از یک سخنرانی کوتاه تشکرآمیز در فرودگاه، برای ادای احترام به شهیدان انقلاب اسلامی به مرقد آنها در بهشت زهرا رفتند. در مسیر بهشت زهرا، دریایی از انسان‌ها موج می‌زد و اتومبیل با کندی می‌توانست حرکت کند. ساعت‌ها طول کشید تا این

فاصله طی شد. اتومبیل حامل امام را ده‌ها موتور سوار حفاظت می‌کرد. بر سقف اتومبیل حاملِ حضرت امام، جوانان عضو کمیته استقبال قرار داشتند و از مردم درخواست می‌کردند که راه را باز نمایند. صدها خبرنگار و عکاس، از این مراسم عکس می‌گرفتند تا هر چه زودتر، این حادثه تاریخی را مخابره نمایند. جمعیتِ استقبال کننده در طول ۳۳ کیلومتر از فرودگاه مهرآباد تا بهشت زهرا را بین ۵ تا ۸ میلیون‌نفر یعنی بیش از کل جمعیت آن روز تهران تخمین زدند. صدها هزار نفر از شهرهای مختلف کشور به تهران آمده بودند تا در این مراسم باشکوه شرکت نمایند. ورود اتومبیل حامل امام، با آن جمعیت انبوه امکان‌پذیر نبود؛ لذا از هلی‌کوپتر استفاده شد. امام در بهشت زهرا، در جایی که هزاران شهید گلگون کفن انقلاب آرمیده بودند و در میان انبوه جمعیت سخنان مهمی ایراد فرمودند. ایشان در این سخنرانی که یکی از پرجمعیت‌ترین اجتماعات تاریخ بود، غیرقانونی بودن رژیم سلطنت پهلوی را با استدلال مطرح و خطوط آینده انقلاب و دولت اسلامی را ترسیم نمودند.

شهادت حجت الاسلام «عبدالله میثمی» نماینده حضرت امام در قرارگاه خاتم الانبیاء(۱۳۶۵ش)

حجت الاسلام میثمی در اصفهان دیده به جهان گشود. وی در نوجوانی جلسات تعلیم مسائل مذهبی و دینی برای کودکان تشکیل می‌داد و جوانان را به ورود به حوزه علمیه قم تشویق و ترغیب می‌کرد. وی خود نیز پس از ورود به حوزه، در مدرسه حقانی ادامه تحصیل داد. تبعیت شهید میثمی از احکام اسلام از بارزترین صفات او بود. شهید میثمی دارای اخلاق نیکویی بود و در اعطای وام قرض الحسنه برای نیازمندان و دستگیری از مستمندان تلاش می‌کرد. این شهید بزرگوار در طول جنگ رژیم بعثی علیه نظام جمهوری اسلامی بیشتر وقت خود را در جبهه سپری نمود و به عنوان نماینده حضرت امام در قرارگاه خاتم الانبیاء فعالیت می‌کرد. حجت الاسلام عبدالله میثمی سرانجام در عملیات کربلای ۵ به خیل شهیدان انقلاب اسلامی پیوست و به لقاءالله رسید.

مأمور شدن «اسامه بن زید» از سوی پیامبر برای تجهیز و فرماندهی سپاه اسلام جهت نبرد با رومیان (۱۱ق)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پس از بازگشت از حجه الوداع، در آخرین روزهای عمر شریف خود جهت نبرد با رومیان که از شمال غربی شبه جزیره‌ی عربستان در صدد لشکرکشی به سرزمین‌های مسلمانان بودند، سپاهی منظم از مهاجران و انصار مدینه ترتیب داد و به همگان فرمان داد تا در آن شرکت جسته و با رومیان متجاوز به جهاد برخیزند. پیامبر صلی الله علیه و آله، فرماندهی این سپاه بزرگ و پرمخاطره را به جوانی به نام اسامه فرزند بن زید حارثه که پدرش پیش از این در جنگ تبوک به دست رومیان کشته شده بود، سپرد. اسامه در آن زمان بیش از هفده یا هجده سال نداشت. مسلمانان واجد شرایط رزم از انصار و مهاجر، به فرماندهی اسامه در خارج از شهر مدینه اردو زدند. البته برخی از آنان که از ماجرای غدیر خم و نصب امیرمؤمنان علیه السلام به امامت و رهبری مسلمانان از سوی رسول خدا صلی الله علیه و آله دل خوشی نداشته و خروج این سپاه بزرگ از مدینه را مطابق با اهداف و امیال خود نمی‌دیدند، بر آن حضرت خورده گرفته که چرا وی، جوانی کم سن و سال و کم تجربه را بر آنان مقام امیری داده است؛ در صورتی که بزرگان و متنفذان فراوانی در میان یاران و صحابه وی وجود دارند که پیشینه‌ی رزم و جهاد آنان در راه خدا بر همگان روشن است و در این راه دارای تجربیاتی فراوان هستند! سرانجام در حالی که توطئه‌های بسیاری در مسیر حرکت سپاه اسلام روی داد، این سپاه به سوی روم به حرکت درآمد. ولی هنوز از مدینه چندان فاصله نگرفته بود که از رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله باخبر گردید. همین امر موجب اندوه سپاهیان اسلام و دست مایه‌ی برخی از فرصت‌طلبان و بازگشت آنان به مدینه گردید. به همین جهت این سپاه بزرگ برای مدتی موقت از هم پاشید و شیرازه‌ی آن با پراکنده شدن مسلمانان سوگوار در هم ریخت. تا اینکه با خلافت ابوبکر بن أبی قحافه، سپاه اسلام بار دیگر به رهبری اسامه به سوی مرزهای روم عازم شد.

۲۸ صفر – ۱۳ بهمن

شهادت جانسوز پیامبر گرامی اسلام حضرت محمدﷺ (۱۱ق)

پیامبر عظیم الشأن اسلام حضرت محمدﷺ در سن شصت و سه سالگی پس از ۲ سال رسالت و نبوت به لقای معبود شتافت. دین اسلام در مکه به کندی پیش می‌رفت و آزار مشرکان مانع رشد اسلام بود اما در مدینه، تحول بزرگی در نشر اسلام حاصل شد و اسلام، تمام جزیره العرب را فرا گرفت. هرچند رسول خداﷺ تلاش فراوانی در حفظ نظم و انضباط دینی مردم انجام دادند، ولی پس از شهادت آن بزرگوار، مردم به بزرگترین وصیت حضرتش که پیروی از امیرالمؤمنینؑ بود، عمل نکردند. به استناد مفاد برخی احادیث و شواهد تاریخی، ایشان توسط یک زن یهودی مسموم و به شهادت رسیدند. (مانند: **وَ رُوِیَ عَنْ اَبِی الصَّلْتِ الْهَرَوِیِّ قَالَ سَمِعْتُ الرِّضَا ؑ یَقُولُ: «وَ اللَّهِ مَا مِنَّا اِلَّا مَقْتُولٌ شَهِید»**.[1]

شهادت امام حسن مجتبیؑ (۵۰ق)

معاویه که وجود امام حسنؑ را برای بیعت گرفتن یزید مانع می‌دید، به جعده دختر اشعث خوارجی و همسر امام نوشت: «اگر شوهرت را مسموم کنی، تو را به عقد پسرم یزید در خواهم آورد» و صدهزار درهم نیز به همراه نامه برای جعده فرستاد. این وعده کار خودش را کرد و این زن به هوای ازدواج با یزید، پسر رسول خداﷺ را مسموم نمود؛ هرچند هیچ‌گاه به آرزوی پلید خود نرسید. سن شریف امام حسن مجتبیؑ به هنگام شهادت ۴۷ سال و مدت امامت آن حضرت ۱۰ سال بوده است.

---

[1]. من‌لایحضره الفقیه، ج۲، ص۵۸۵.

۳۰ صفر – ۱۵ بهمن

توطئه سران قریش برای قتل پیامبر اسلام ﷺ (۱ق)

دعوت پیامبر اسلام به این دین الهی بر سران مشرک عرب، گران آمد. بدین جهت از آغاز ظهور پیامبرﷺ با او مخالفت و دشمنی ورزیدند. آنان از هر راه ممکن بر آن حضرت سخت گرفته و برای او مانع تراشی کردند. به ویژه نسبت به مردمی که مسلمانی اختیار کردند، با شدت تمام رفتار نمودند. با درگذشت ابوطالب، مشرکان قریش جرأت بیشتری پیدا کرده و بر فشارهای خویش نسبت به رسول خداﷺ افزودند. سرانجام در واپسین روزهای ماه صفر سال سیزدهم بعثت، چهل نفر از سران قریش در «دارالنَدوه» که محل اجلاس اعیان و اشراف قریش بود، جلسه‌ای تشکیل داده و تصمیم گرفتند که رسول خداﷺ را به قتل برسانند. اما جبرئیل این خبر را به پیامبر داد و پس از خوابیدن امام علی علیه‌السلام در رختخواب پیامبرﷺ، آن حضرت هجرت بزرگ و تاریخی خویش را به مدینه آغاز کردند. این شب بزرگ به لیله المبیت شهرت یافته و آیه ۲۰۷ سوره بقره در مدح این عمل امیرالمؤمنین نازل شد که فرمود: «**وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِی نَفْسَهُ ابْتِغاءَ مَرْضاتِ اللَّهِ وَ اللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبادِ**»

شهادت حضرت علی بن موسی الرضا علیه‌السلام در مرو (۲۰۳ق)

سال‌های پایانی حیات مبارک امام رضا علیه‌السلام به جنگ‌های داخلی امین و مأمون بر سر کسب قدرت، پیروزی مأمون و در نهایت قبول ولایتعهدی مأمون توسط امام علیه‌السلام سپری شد. با استقرار مأمون بر تخت خلافت، او که از جانب امام، احساس خطر می‌کرد، برای تحت نظر داشتن حضرت و نیز تظاهر به علاقه به خاندان پیامبر، امام رضا علیه‌السلام را به مرو فرا خواند. هرچند حضرت در ابتدا این دعوت را نپذیرفت، ولی از سوی مأمون، اصرار و تأکیدهای فراوانی صورت گرفت تا اینکه امام راهی مرو گردید. در تاریخ شهادت امام رضا علیه‌السلام اختلاف نظر وجود دارد. برخی سال ۲۰۲ و برخی سال ۲۰۳ را سال شهادت آن حضرت دانسته‌اند. از نظر ماهِ شهادت نیز کلینی و شیخ مفید، ماه صفر را بدون تعیین روز یاد کرده‌اند. مسعودی، مورخ مشهور نیز ماه صفر را ماه شهادت امام علیه‌السلام دانسته است. نوبختی آخرین روز ماه صفر را روز رحلت آن امام دانسته است. به نظر می‌رسد که در عرف شیعه، سخن نوبختی پذیرفته شده است. حضرت امام رضا علیه‌السلام در سن پنجاه و پنج سالگی، در حالی که بیست سال از امامت آن حضرت می‌گذشت به دست مأمون عباسی مسموم گردید.